

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben.

HIRDETÉMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok,
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Hírdetetlen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 frt — k
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hónapra	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyzeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábsopetisorsért 20 kr.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Kedd, július 31.

167. szám.

A tiszta-eszlári ügy tárgyalása.

(Saját tudósítástól.)

Sürgöny levél.

Nyiregyháza július 30.
Harmadiknapján.

Nyiregyháza, július 30. (Sürgöny levél)
Eötvös beszéde óriási volt mind terjedelmére
mind súlyára nézve. Reggel 9 órától délutáni
4-ig beszélt. Bámulatlan szellemi és fizikai
erő kellett ehhez. Beszéde teljesen megse-
misítő hatást gyakorolt a vádra.

Mielőtt azonban Eötvös beszédéhez kez-
dett volna, előbb egy kellemetlen incidens
vegyült a tárgyalás folyamába. Az elnök fel-
olvastatta Szabolcs megye főjegyzőjének Ben-
gáyninak levelét, melyben tudatja, hogy dr.
Heumann védőügyvéd ellen azon nyilatkozta-
táért, hogy „ma ismét felmerül a vérvád,
megerősítésére a vármegye közigazgatási fe-
jétől kezdve, le egészen a falusi bíróság erkölc-
telen, törvénytelen uton hajlásnak hamis
bizonyítékokat.” — Szabolcs vármegye tisztika-
rágalmaszása vétsége miatt keresetet
indít.

Heumann nem ismeri el senki-
nek azon jogát a törvényszéki elnökön kívül, hogy
a mit ő mint védő mond, azt bármiféle meg-
torlás alá vesse. Nem érti tehát ez irat
átküldésének célját sem. Csak azt bátor-
odik megjegyezni, hogy a „tisztika” kifejezés
felszólalásában nem fordul elő. Esze ágában
sem volt a nagy-kalló járás szolgabíráját,
vagy a megye főpénztárnokát, vagy árva-
széki elnökét ilyen kifejezéssel illetni. Ada-
tokkal igazolta felszólalásában, hogy szem-
lélyt meg nem nevezett, ennek az az oka,
hogy még az iránt sem akart igazságtalan
lenni, kinek nevében az általa hivatolt ok-
mányok aláíratok: mert föltehető, hogy az
alispán, kinek nevében a törvénytelen cse-
lekmények elkövetettek, s az okmányok ki-
adattak, egyikről vagy másiktól talán tudom-
ással se bír. Korainak tartja tehát a „rá-
galmaszása” kifejezést, és azt egész erélyel
visszautasítja nemcsak, de visszavágja.

Eötvös védőbeszéde.

Eötvös mindenképp elhárított kért azért,
hogy beszéde igen részletes lesz. Igen körül-
ményesen szándékozik szólni, úgy mond, mert
néki is az a célja, mi a bíróságnak, t. i. az
átatlanságot kideríteni, a homályosságot
szétoszlatni.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Összeférhetlenek.

Beszély.

VÉRTESI ARNOLDTÓL.

I.

Hideg, fagyos eső verdeste az ablak-
kat. Késő őszt félt járt az idő. Bent a szo-
bában sivar és szomorú volt minden. A kály-
hában nem égett tűz; az öreg nagyságos
asszony nem engedett befűteni.

Kemény, edzett természet volt. Vas a
teste, vas a szíve. Izmos, magas alak, a ki
ötven éve dacára is egyenesen, feszesen ül
a széken, mint valami szobor.

Két arckép, két kis fotograf kép fek-
szik előtte az asztalon. Néha-néha fölveszi,
mintha egybe hasonlítaná egymással, aztán fej-
jét rázza, s arczának kifejezése még szigo-
rubba válik. Az erős férfias vonásokon vala-
mi csaknem ijesztő komorság húzódik át.

Eltolja magától az egyik képet s köze-
lebb vonja a másikat. Két fiatal leány arcz-
képe. Szépnek lehetne nevezni mindkettőt.
Persze hogy két különböző neme a szépség-
nek. Az egyik nyílt, egészséges, gömbölyű
arcz, afféle pirospozsgás falusi szépség; a
másik szerfölött finom, gyöngéd alak, kes-
keny ajkkal s báyadt nagy fekete szemek-
kel, melyeknek pillantása félig gyermekdeden
naiv, félig hideg, kegyetlen.

Az öreg asszony valami kimagyaráz
hatlan ellenszenvet érez az utóbbi iránt s
csaknem gyűlölettel taszítja el magától. Ez
az a hia városi bábu, a ki befurakodott fia
szívébe.

Mennyi évek óta táplált reményt tett
semmivé ez a viaszarcu bábu! Egy hosszan

A magánvád az szemrehányásra,
hogy a védelem a terhelő tanukkal szemben
torturát gyakorolt, szóló azt feleli, hogy ez
a vád alakilag épp oly jogosulatlan, mint lé-
nyegileg, mert a kérdések közt, melyet a
védelem a tanukhoz intézett, egy sem birt a
tortura, az insultus jellegével. Különös ez a
szemrehányás a magánvád részéről, ki egy
egész hitfelekezetről oly ádáz érzelme-
nyilatkozott. De ha néhány kérdés torturás
színezetű volt is, eltűrhető ez, ha meggon-
doljuk, hogy a vádlottak egész esztendőn át
mennyt szenvedtek ártatlanul.

Attérve a rituális vádra, szóló kijelenti,
hogy arról „in Thesi” nem fog szólni. A ri-
tuális vádat egyszerűen egy tanulatlan kor-
ostobaságának tartjuk, a mely úgy, mint sok
más ostobaság, átjött századunkba. Egy ily
ostobaság gyógyítására nem bíró kell, nem
törvényszék, nem akasztófa, de népiskola, jó
pap és egy kis skatika. Őt szülei Mózes öt
könyvére tanították; ezzel fejlesztik a val-
lást, a lelket, az istenben való hitet. Abban
nincs vérvád; az ha dajkabeszéd, akkor mese,
ha a nép beszélt, akkor babona; a tanulat-
lan embernél rozslélektség; legtöbbször azon-
ban a vérvád nem más, mint a tónak az a
zavaros víze, melyben sokan szeretnek ha-
lászni. Nagyon csodálkozni lehet azon, hogy
a magánvád, okos politikai multu férfi lé-
tére, ilyen okatlan, ügyetlen vádat tárgyal.
(Mozgás.)

Hivatkozás történt itt régi perekre. Ez
nálunk nem divat; ez Angolországban szo-
kott történni. De ebben a tekintetben a mi
gyakorlatunk helyesebb, mint az angoloké,
mert egyik bíróság a másik bíróság szavára
nem lehet auctoritás; a sötét századok nem
világhatnak a mi századunk előtt. Mind-
azonáltal meghallgatnám, ha a magánvád
jöhíszemüleg bizonyított perok emlékeit hozta
volna fel, de a felhozottak közül csak ket-
tőre kíván reflectálni.

A bazini grófról szóló a magánvád,
pedig tudhatná, hogy a bazini gróf, aki na-
gyon el volt adósodva a mohácsi vész után,
meg akart szabadulni zsidó hitelezőitől és
felhozta ellenük a vádat. El is érte azt, hogy
harmecz zsidót megégettek. A gróf azután
Ausztriában is megpróbálta a vérvádat ter-
jeszteni, ott azonban ő maga került a tör-
vényszék kezébe.

Ez tehát szerencsétlen példa volt.

Felhozta a magánvádó a damascusi ri-
tuális pört is. Ebben az esetben sem talál-
ták meg a holttestet; a vádlottak egyike
kegyetlen tortura után elmondta, hogy ho-
vannak a csontok helyei. A csontokat elküldi

évek során át előkészített tervet, egy egész
élet jövőjét.

Mily elvakultnak kell lenni Tiboldnak,
hogy a kettő közül ezt választotta, ezt a
viaszképet, mikor ott lett volna az a derék
leány, az az okos, értelmes, szorgalmas, ta-
karékos leány, ez a jó gazdasszony, a kit
anyja kiválasztott, a kit anyja fölnevelt és
betanított.

Az öreg asszony kemény arczvonásain
szelidebb, gyöngédebb érzés villant át, a
mint a másik arcképet kezébe vette. Hosz-
szasan nézte, szeretetteljes pillantással. Igen,
ez az ő leánya, az ő nevelése, olyan, a mi-
lyen menyét ő magának óhajtott. Ez az ő
választottja.

Szeméit nedvesülni érezte az öreg asz-
szony. Zsebrendőjét areához emelte s egy
legördülő könyvecskét törölt föl. Az egyet-
len gyöngeség volt talán sok év óta.

A másik perczben már ismét fölvette
arcza szokott szigorú kifejezését. Hallotta,
hogy az ajtó nyílik s kissé hátra fordította
fejét.

Fia lépett be.

Magas, izmos alak, kemény, makacs ki-
fejezéssel arczán. Sűrű, rövidre nyírt haja
kétoldalt mélyen benyúlt széles homlokára.
Apró barna, tüzes szemek villogtak a dor-
boru homlok alatt s a merész szabású sasor-
föltött. Prémés bekes fodra testét, nagy,
vaskos kezein bélelt szarvasbőr keztyűk,
lábain térdig érő csizmák. Utra készen állt.

— Rosz idő lesz az utra, — szóló az
öreg asszony hidegen.

— Tudom anyám, — viszonzá a fiatal
ember. — Parancsol valamit anyám?

— Semmit, Tibold, — szóló az öreg
asszony.

Elfojtott, hideg, közönyös szóváltás

ték Párisba szigorú pecsét alatt. Ott Páris-
ban kitűnt, hogy a csontok közt egyetlen
emercsont sem volt, hanem kutya meg disz-
nocsont. (Nevetés.) Így végződött a másik
híres példa, amelyre a magánvádó hivatko-
zott. (Mozgás.)

Szólo úgy nyilatkozik, hogy ilyen fajta
vádat nem kellett volna komolyan tárgyalni.
Miert nyugodott bele mégis abba hogy a
végtárgyalás megtartassék? Nem a közvéle-
leményre való tekintetből. Mert ő nem ismeri
el, hogy a közvéleménynek joga, hatalma
volna beleszólni az igazságszolgáltatásba. —
Nem egyezett volna bele abba, hogy a vég-
tárgyalás megtartassék, ha csak arról lett
volna szó, hogy a közvélemény lecsillapítas-
sék. A közvélemény eljöhét ezen korlátokig,
de tovább nem.

Az a bíró, aki enged a közvélemény
hatásának, nem bíró többé, de játékszer. A
közvélemény megítélésénél tekintetbe kell
venni, hogy egy ember, aki kiabál, sokkal
nagyobb zajt üt, mint száz, aki hallgat, de
azért ez a száz hallgató nagyobb nyom a
latban mint az az egy kiabáló. Ha a nép el-
fogadta volna a kiabáló „közvélemény” ét,
akkor már régen rövid processust csinált
volna. —
O hát nem is az u. n. közvéleményre
volt tekintettel, de a mikor védenézével ér-
tekezett, ezek így szóltak: „En inkább szen-
vedek egy pár hónappal tovább, de látni
akarom, mik hát azok a bizonyítékok. „Azt
akarnám látni, miként áll szembe velem a
fiám!” mondá nevezetesen Scharf József.

Ez volt az ok, a miért szóló, jogi meg-
győződése ellenére, beleegyezett a végtár-
gyalás megtartásába.

Ebben a pörben van tettes, de nincs
tetten. A tettenk nincs oka, mert hisz a vér-
vádat az elnök már kizárta a kérdések köz-
zül. Mi az oka annak, hogy mégis kényte-
lenek vagyunk e képtelen váddal foglal-
kozni.

Az első oka Solymosi Eszternek rejté-
lyes véletlen által történt szerencsétlen el-
tűnése. Az nem volt bizonyos, hogy Eszter
meghalt, hanem csak az, hogy eltűnt a vi-
dekről. Így hittem magam; így hitték az
eszláriak is, amikor Sztropko vidékén, Nánáson
keresték Solymosi Esztert, mikor onnét azok
a kőszahirek érkeztek. Híszékenyséjük bür-
tönbe vitte őket. A nánási leány elé való
gyülekezés is minő commentárokkal talá-
kozott azoknál, a kik a vérvádat terjesz-
tették?!

Most már szóló is hiszi, hogy Eszter
életét veszttette. Azt azonban, hogy meggyil-
kolták volna, senki sem tudja bebizonyítani.

volt az. Mint két idegen állt szemközt az
anya és fia.

A fagyos, havas eső folyton csapkodta
az ablakokat. Az öreg asszony kitekintott az
udvarra. A két sárga dideregve állt ott a
kocsi előtt, a kocsi a bakon fejére huzta
csurapéját s haragosan fészkelődött.

— Nem tartóztatlak, — szóló az öreg
asszony fához.

A fiu hidegen, gépiesen kezét csókolt
anyjának. De mielőtt távozott volna, az aj-
tóból még egyszer visszafordult.

— Nem mehetek el így, anyám. Nincs
hát önnek semmi üzenete, egy gyöngéd szava
sem mennyasszonyom számára?

— Mit mondhatnék? — szóló az öreg
asszony szigoruan. Te nélkülem választottál.
Vigyázz, hogy meg ne bánd.

— Anyám! — kiáltott föl a fiatal em-
ber.

Félig könyörgő, félig fenyegető volt az
a hang.

Az öreg asszony, kemény, büszke arcz-
án egy vonás sem mozdult meg, csak hangja
tünt föl kissé gyunosabbnak.

— Te megmutattad, hogy férfi vagy, s
én nem akarom kétségbe vonni. Lemondtam
arról, a mi életemnek minden reménye, min-
den öröme volt. Gondolom, teljesen tisztában
vagyunk egymással, s elvégeztük, amit elvé-
geznünk kellett. Te átveszed sarmezei bir-
tokunkat. Abból megélhetni. A gazdaság el
van látva minden szükségessel. Lakóházat
is találsz ott. Most két éve javították ki ép-
pen. Kétezer forintot kivettem számodra a
takarékpénztárból. A butorozás a te dolgod.
Van még valami kívánságod?

— Önnek anyai áldása.

— A nélkül megélsz. Te most már férfi
vagy, aki kinőttél a fegyelem alól. Boecáss
meg, hogy oly sokáig nem jutott eszembe ez

És az a bizonyos közvélemény, élén Solymo-
sinéval, mégis a zsidókon kereste Esztert.
Miert nem a hercegprimáson, a főispánon?
Azok nagyobb urak, könnyebben deríthették
volna fel a valót.

A vizsgálóbíró itt ügyefogyott volt,
rendőrség nyomorult, tehetetlennek mutatta
magát. Nem bírtak semmit se kideríteni.
Ezért kellett a vádlottaknak tizennégy hóna-
pig börtönben ülnök, elszakítva családja-
iktól.

Most a magánvádó azt mondja, hogy
a védők az okai annak, hogy nem volt semmi
tanúság, semmi jel, a mi nyomra vezetett
volna.

E fejtetőre állítása minden jogi eljárás-
nak, de noha a vádnak semmi alapja, szóló
mégis foglalkozni fog vele.

A mikor Tisza-Dadánál az ismeretes
holttestet kifogták, mindenki az eltűnt Soly-
mosi Eszterének tartotta a kifogott hullát,
a rajta látható külső jelek és körülmények
miatt. Csak a vizsgálóbíró nem bírta elhinni,
a ki ebből az egyszerű dologból egy szöve-
vényes büntényt combinált.

Ő maga sem bírta eleinte elhinni azt,
hogy annyi hivatalosan eljáró személy téved-
hessen, sem pedig azt, hogy gonoszágból
nem akarták a felismerést megengedni s hogy
azért, hogy a zsidók még tovább is üldöz-
tessenek, eltagadták az esetleges felisme-
rest.

Azt is nehéz elkézzelni, hogy a véde-
lem miert volt elzárva a holttest azonossá-
gának a bírói szemlénél való jelenlétéről. Azu-
tán így folytatja:

„Majd később elmondom, hogy ez minő
qualificáhtalan törvénytértés volt. Csak há-
rom, csupa váltólansággal, csupa mulasztás-
sal teli irat állott rendelkezésemre. Mi vé-
dők kerestük azonban, hogy azon iratok mö-
gött ugyan mi lehet az igazság? Több tu-
dós férfiaval együtt, a kik között azok az
annyszor sértett, annyszor gyalázott szak-
értők nem voltak, tanulmányoztuk ez irato-
kat. A vizsgálat közben tenger mulasztás-
nak, tenger hibának jutottam a nyomára és
most már meg vagyok győződve, hogy a Ti-
sza-Dadánál kifogott holttest nem lehet más,
mint Solymosi Eszter. Annak kell lennie. Be-
lehet ezt bizonyítani és a felvett jegyző-
könyv is igazolja, hogy be van bizonyítva.”

Beszéde további folyamán utal arra,
hogy Matejtel és Scharf Móriczszal, e két
nyilván betanított tanuval, lehet mindent
állítani, de bebizonyítani azt, a mi nem
igaz, nem lehetséges.

A temérdek mulasztás, a temérdek el-
lentmondás miatt kellett a holttestet fel-

A fiu kérelni, engesztelni akarta any-
ját, de a keményszívű nő eltolta őt magától.

— Semmi lágság, Tibold. Mindez be-
végzett dolog köztünk. En sokáig elfeledtem
hogy te már nem vagy gyermek. Hibáztam,
álmodoztam, de már vége. Mikor együtt lát-
talak felnőni téged és Ilonkát, könnyen az a
gondolat támadhatott bennem: ime egy pár
a kik egymás számára termettek. Gondolj
vissza s eszedbe jut talán, hogy te magad
is megerősítettél ebben a balhítbén.

A fiatal ember kedvetlenül harapdálta
fekete bajuszát.

— Gyermek voltam, anyám.

— Igen, igen, és most férfi vagy. Már
mondtdad. Tudom.

— Nem hiszem, hogy valami olyast
mondtam vagy cselekedtem volna, — foly-
tatá a fiatal ember még mindig zavartan,
kedvetlenül, — a mit Ilonka félreérthetett
volna.

— Ilonka nem ért félre semmit, — sza-
kítá félbe szigoruan az öreg asszony.

A fiatal ember összeharapta ajkait.

— Végre bármí történt volna is, ön mé-
gis az én anyám. Miert kívánna, hogy föl-
áldozzam szívemet? Ilonka tudja, hogy mást
szereket, tudja, hogy csak az a másik tehet
engem boldoggá.

Az öreg asszony fagyosan mesoly-
gott.

— Az én időmben máskép szokták. A
te atyád nem játszott komédiákat. Hallotta,
hogy jó gazdasszony vagyok s eljött a nagy-
bátyjával háztűzet nézni. Az öregek elvége-
ték a dolgot; mi alig beszélünk egymással
a jegyváltás előtt. Azért mégis jól éltünk s
atyád soha sem bánta meg, hogy engem
vett. —

A fiu felelni akart, de az öreg asszony
büszkén ketté vágott minden további szót.

ásott sírjából ismét elővenni. A vizsgálat, a boncolás, az exhumálás mind fényesen igazolta azt a hypothesis, a mivel ítéletet provokált önmaga ellen.

Kijelenti, hogy nem szigorú a vizsgálók iránt s enyhítőleg kell betudnia, hogy a törvényszék tagjai olyan szenvedélyes hangú és modorú presio alatt állottak, hogy igen könnyen tévedhettek. De figyelmeztet arra, hogy a vizsgálat alkalmával elhibázottakat helyrehozni többé lehetetlen.

A hullaszemlélet a vádlottak védője ki- zárattott.

A magánvádoló, aki annyiszor hivatkozott arra, hogy mennyi térről és mennyi se- gédeszközzel rendelkeztek a védők, talán nem is tudja, hogy a holttest felismerése végett fogantatott szemléhez odabocsátottak min- denkit, csak a vádlottak védőjét nem, pe- dig ennek ebbeli jogát a törvény biztosítja. A vizsgálóbíró tehát teljesen jogtalanul zárta el a védőt a megjelentéstől. Sőt tovább is- ment. Még a vádlottaknak sem adta tudni, hogy a dadai holttestet találták. Másik hely- repótlhatatlan mulasztás az, hogy nem fény- képeztek le a hullát, pedig a bíróság min- denütt használja a fényképezést ott, a hol ez az agnoszcálásra szükséges. Mintha csak az lett volna a vizsgálat szándéka, hogy soha föl ne ismerjék a holttestet.

Azután még azzal tették mulasztás-ukat, hogy hamis szemle-jegyzőkönyvet- tettek fel az eljárásról. A jegyzőkönyv ugya- nis sárga papirosokat emleget, a miben a festék van, s azt mondja, hogy a hullának piros csíkos öve van stb.

„Az igaz, hogy később helyreigazították az orvos jóhiszemű — még egyszer mon- dom, hogy jóhiszemű, habár nem hiszem — tévedéseit. A hulla arczát szerteszélyvel torzították. Maga a torzító eltagadta azt itt a törvényszék előtt, de megírta előbb egy újságba. Egy újságba, a melyet úgy hívnak: „Függetlenség“ (Derülttség.) Azt mondja ki- tisztította az arczot, pedig nem úgy van; helyreigazította.“

Eötvös e szavaira a közönség soraiban mozgás támad.

— Hogy a holttestet meztelenül tették ki a szemlélésre, — folytatja tovább, — nem furfangból történt, mert chez bizonyos ész kell. De az ily módon való kitétel min- denesetre oktalanság volt, oktalanság, mely- lyei nem a vizsgálóbíróét vádolom, hanem az ott működött királyi ügyészt (Székely Ferenczet), a kinek az ilyen eljárás után nin- csen joga arra, hogy az ügyesség hivatalá- ban még tovább is helyet foglaljon.

— Annak megítélése, hogy ott ülni ki- nek van joga, kinek nincs, nem tartozik a védő urra, szakítja félbe e szavaknál Eötvöst az elnök.

— De véleményemet nyilvánítani jog- körömhöz tartozik — veti ellen Eötvös.

— A sértés nincs jogában, válaszol az elnök, ez pedig nyílt sértést képez.

Eötvös ezután bizonyítani kezdi, hogy mily hallatlan képtelenség volt a hullát meztelenül, ily módon eltorzított arccsal, fel- bomlásnak indult állapotban mutatni meg az ismerősöknek.

Hiszen még az anyja is azt mondta első látás után: „Csak ruhában láthattam volna.“

De hát nem bocsátottak oda sem olyat, a ki ősmérhetne, sem zsidót, még ha ősmerte is. Pedig ez lett volna a természetes eljárás, hogy megmutassák azoknak, a kik Solymosi Esztert elvezés előtt legutóljára látták, Még nagyobb és megbocsáthatatlanabb hiba volt az, hogy csak azokat bocsátották a holt- test megsemléléséhez, a kiket az öreg Soly- mosiné és Farkas Gábor bíró kijelöltek.

— Azok régi idők voltak, s mi egy- ügyű emberek. Te csak menj a magad utján.

II.

Ha két kemény kő összeütődik, szikrát ad. Jó volt nekik távol lenni egymástól. Tibold átköltözött a sármezei jószágra, anyja régi lakhelyükön maradt.

Ritkán látták egymást, s a találkozás mindig oly szerencsétlen és hideg maradt. Tibold bemutatva anyjának fiatal nejét. Az öreg asszony megcsókolta menyének homlo- kát; de e csók jég-hideg volt. És minden szó, mely azon ajkáról jött, épp oly jég- hideg.

Midőn e látogatásról hazatértek, az ifju nő hevesen borult férjének nyakába.

— Ne menjünk oda többé, soha többé! A férj komoran összeránczolta homlo- kát, látta a rettenetes idegenséget anyja és neje közt, s nem tudta, hogyan osz- lassa el.

Majd anyja ellen lázadt fel haragja, a makacs, hajthatatlan öreg asszony ellen, majd meg neje ellen lőn ingerült.

— Te is másképp viselhettél volna ma- gadat anyám iránt, Malvin.

A fiatal nő sírva fakadt.

Ezen első látogatás elkedvetlenítő be- nyomása sokáig megmaradt a fiatal nő sze- vében, s valahányszor arról szólt, hogy Tibold anyját meglátogassa, Malvinnak mind- járt könyvek gyűlték szemébe.

Hosszu ideig nem is hozta elő Tibold e látogatást; később azonban, midőn már hó- napok múltak, halaszthatatlannak vélte, hogy újra látogatást tegyenek.

— Nem szakíthatom el viszonyomat végkép anyámmal, — szólt komoran.

Pedig, ha nem Solymosi Eszteré volt a hulla, hát akkor kié volt?

Miért nem igyekeztek oda bocsátani min- denkit, a ki jelentkezett. Hátha lett volna olyan, a ki megtudja mondani, hogy kié volt a holttest?

Ez lett volna a hivatalos kötelessége a vizsgálónak. De hát törődtek is vele?

Hat tanu felismerni vélte a holttestben Solymosi Esztert. Három közülük elég hatá- rozottan egy specialis jel után. Erről azon- ban még csak jegyzőkönyvet sem vettek fel, hanem a vizsgálóbíró azt a két sorban föl- írta és még csak alá sem íratta. Szóval jegy- zőkönyvet nem vett fel.

Juhász Józsefet, a ki azt mondta, hogy épen olyan magas, mint Eszter, csakugyan egyenlő nagyságúnak találta a hullával; de erről, jóllehet ez bírói actus volt, — a jegyzőkönyvben egyetlenegy szóval sincs említés téve.

Nyolcz tanu hit alatt állította, hogy a tehéntaposási jegyet a hulla lábán felismerte; a felismerési jegyzőkönyvben azonban arról egyetlenegy betű sem foglaltatik.

„Ha megdöglünk, hogy országzserte mily izgatás történt, hogy hetvenkét embert zártak be: akkor tekintve e mulasztás kö- vetkezmenyeit, nehéz a vizsgálóbíró eljárá- sát igaz nevének meg nem nevezni!“

Sohasem körtöztek hivatalosan, hogy Tisza-Dádánál holttestet fogtak ki, s soha- sem igyekeztek az országban keresni, hogy hol tűnhetett el az, a kié ez a hulla volt.

E szavak élénk mozgást keltek a köz- zönség körében, mely különben sem csendes, mert a beszéd alatt több hölgy igyekezett még a terembe jutni, mi természetesen zajt okozott.

Az elnök ekkor oda kiáltott a teremör- nek, hogy:

— Ne bocsás be többet, a terem már úgy is tul van tömve.

Eötvös ezután azt kezdte fejtegetni, hogy minő természetű lelki állapot lehet az, a melyet a tiszta-eszlári tanu lelkiismeret- nek neveznek.

Az elnök a teremben uralkodó bizonytalan forróság miatt az ülést ekkor egy negyed- órára felfüggesztette.

A szünet után dulakodás támadt az aj- tónál, mert mindig többen tolakodnak be; az elnök utasította az ajtóállót, hogy zárja be az ajtót.

Eötvös ezután kifejtette, hogy mennyire alaptalan az első orvosok azon állítása, hogy a holttest felismerhető állapotban volt.

Az arczot felismerhetlenül eltorzította a haj, a szemöldök hiánya, az orr belapulá- sa és fölpezzeledése, a száj elferdülése, a duz- zadtsága, a mik mind lehetlenné tették a felismerést. Bozonymossa teszi ez azt, hogy a felhám sokhelyt hiányzott, hogy a rotha- dás miatt a foghús össze volt húzóda, a mi a fogak rendességét változtatta meg; a duz- zadás továbbá megnagyobbította a testet és nevezetesen a nem-i részeket.

Ily körülmények között a felismerés lehetetlen volt. Bizonyítja ezt Belki, aki öm- maga sem ismerheti meg azon holttestet he- tek mulva; így tehát a föl nem ismerő tanu vallomása tehát semmiképpen sem bír döntő értékkel és csak a tudomány adataira le- het támaszkodni, mert ez objectív és minden adata összszév a tanuvallomásokkal.

A közönség erre azt kérdi, hogy sza- bad-e a tudománynak egy anyára egy holt- testet rátküldni: „Ime ez a te le- nyed.“

De ez a kérdés nem állhat meg a jo- gász előtt, mert már az érzékenység hurjai

S mikor látta, hogy Malvinnak ismét megeregednek szeméből a könnyek, bosszusan kiment s parancsolta, hogy fogjanak be rög- tön. —

A fiatal nő szóltan fölült a kocsi- ra, s néma maradt az egész uton. Azok a nagy bányák, fekete szemek valami sötét gondo- latot látszóttak visszatükrözni.

Ha a férj bepillantott volna neje lelkébe e perczen, ha látta volna ott azt a végtelen sötétséget, melyben minden gondo- lat elvészett, s csak a kimondhatatlan zsib- badás fájó érzete maradt fönna, ha mindezt látta volna Tibold, alkalmasint megfordította volna lovait s oly sebesen vágatott volna haza, amint csak lehetett.

A szép fiatal nő szóltan ült ott a ko- csin mellette, nem felelvén férje enyelgő kér- déseire. Csak egy elkényesztett durczas gyermeknek látszott. A férj nem is nézte másnak. Az a gyermeked arcz alig vészett valamit szokott naiv, ártatlan kifejezéséből, mialatt lelkében az a gondolat forrongott, ne vessé-e le magát ide a lovak közé, a ko- csi kerekéi alá?

Ugy szerett volna e pillanatban meg- semmisülni. Szerette volna, ha a lovak pat- kói tapossák szét halántékát, ha a kocsi ke- reke tőri össze testét. Valami vad, szilaj halálvágy szállta meg.

Aztán egyszerre egy újabb, még szila- jabb, még rettenetesebb gondolat követte az előbbit. Ha anyósa volna itt, ha az hörögne itt letiporva a kocsi alatt?!

Szép finom kezeckéje az alatt ülőbe eresztve pihent csendesen. Egész lénye egy kedves, naiv, elmélázó gyermeket mutatott.

Érintetnek, az anyja mégis csak tanu. Egy- anya teljes részvétellel találkozik mindenütt; frívól kézzel ennek érzelmeihez szóló nem- nyul, még ha ez az anyja ott áll is egy val- lástelekezett ellenségei közt. De valamennyi tanu között ő a legelfogultabb, ő Isten su- galmára hivatkozik, hogy bizonyítsa, misze- rint a zsidók vesztették el a lányát; javas- aszonyhoz ment kitűdni leánya sorsát. De hogy lehetett várni azt, hogy ő felismerje a rothadó holttestben a leányt.

És az anyja minden érzelménél, minden fájdalománál magasabb, szentebb az igaz- ság, a törvény!

A tudomány bizonyítékaival szemben nem jöhetnek tekintetbe az anyja fájdalmai.

A magánvádoló szerint vérpénzt kínál- tak az anyának, de félkémert őt, hogy vagy hallgasson az ilylen váddal vagy jelentse föl azt, a ki kínálta.

Szóla aztán kijelenti, hogy kötelessé- géhez híven fejtegetni fogja az orvosi véle- mények közötti eltéréseket, nevezetesen azt, hogy miben állnak, minő súlylyal bírnak, és hogy a kikerülhetlen nézetkülönbségek mellett, melyik vélemény az elfogadható?

Eltérés van a hulla korára és halál okára, a halál bekövetkezésként időpontjára, a hulla vízenbéltelek indartamára, a nem-i életre, a haj és szőrzetre, a körmökre és az előéletre vonatkozó adatok és vélemények között. Ennyi ellenmondással szemben a tör- vényszék feladata csak annyi lehet, hogy megvizsgálja azt, mennyire megbízhatók a szakértők tudományos szempontból és mily bizonyító súlylyal bírnak érveik.

Felelő a legelső szakértők tudatlan- ságát és kifejezi azt, hogy a közegészségügyi tanács által adott vélemény tekintetbe nem jöhet.

E tanácsi vélemény helyessége nem ítélhető meg, mert e tanács szóval meg nem kérdezhető s annak tagjai ide a törvényszék színe elébe nem idézhető; nem ítélhető meg azért sem, mert a collegium véleményé- nek indító okáért felelősségre és kérdőre nem vonható, miután a tanács véleménye mellett nincsenek indokok.

E vélemények úgy vannak elénkbe ál- lítva, mint meg nem dönthető dogmák, olyan dogmák, a melyeket ő el nem fogadhat, és unittan a ténykörülményekkel összeegyez- tethező indokolás hiányzik, pusztá üres be- szédnek egyébbnek nem tarthatja.

Beszéde folyamán kifejti, hogy a köz- egészségi tanács tagjai nem foglalkoznak törvényszéki orvosi feladatokkal, pedig ezeket a dolgokat könyvből eltanulni és elsajá- titani nem lehet. A boncoló orvosok derék gyógyászok lehetnek, de sok tévedést men- tethetetlen mulasztással nagy hibákat követ- tek el.

Ennek az oka, hogy ők a törvény- széki orvostan gyakorlati alkalmazása terén nem oly gyakorlottak. Kevesebb mulasztás következett volna el, ha nagyobb szakértelem- mellem fogtak volna a dolghoz. Dr. Trajtl- ler macerált holttestet sohasem látott életé- ben. Ebbeli tapasztalása tehát semmibe sem vehető. A hulla korára nézve általános fej- lettséget vett alapul, legalább ő így mondta, de a fejlettséget definiálni nem tudta, mikor e fölül kérdezték. Ebből kitűnik, hogy tudom-ányos szempontból mennyire megbízható. Azt is felhozta a szakértő, hogy máskép csinálta volna a jegyzőkönyvet, ha a dolog következesit tudta volna. Ilyen üres kifogással köztisztviselő magát sohasem ment- heti.

Kiss Jenő június 18-án egészen más adatokat vett fel a szemlejegyzőkönyvbe mint 19-én. Az első napon ugyanis 14 évesnek, a második napon pedig 20 évesnek mondja a

Férje nem állhatta meg, hogy magához ne ölelje őt.

Malvin megrezcent. Mintegy álmából látszótt fölébreni. Hátrasímitotta a szétlő kuszált haját, s lejjebb húzta arczára fát- yulát. A szilaj gondolatok, melyek egy perc- zel előbb agyán átcsikláztak, most már el- röppentek. Az ártatlan kedves gyermek volt megint.

Csak midőn megérkeztek az öreg Hida- syné udvarára, akkor lobbant föl az ifju nő szívében újra az a szilaj láng.

Ajka, keze oly forró volt. Az öreg asz- szony önkénytelen is arra a kérdésre fakadt, hogy tán beteg.

A kérdés maga gyöngédség és részvét kifolyása volt; az öreg Hidasyné nem volt érzéketlen lény; de az ő szokott kemény hangján a részvét is faggató kutatásnak látszott.

Ijedten rántotta vissza kezét az öreg asszony kezéből Malvin. A másik perczen már győzedelmeskedett elfogultságán s ka- czagva emelte föl szép fejét.

— Nincs semmi bajom, semmi bajom.

Hidasyné komoly, szigoru tekintete hosszasan pihen a fiatal nőn. Arca dorgá- lást fejezett ki, de ajka hallgatott. Malvin folyvást kacagott, mint valami pajkos gyermek.

Ugy látszott, mintha kedve telnék e komor, csendes lakban a szigoru, komoly urnő oldala mellett minél pajzánabb gyer- mekesnyeket követni el. Alig lehetett ráis- merni e délután. Határtalan jó kedvét nem fékezheték sem férje intó szavai sem az öreg asszony bámuló s rosszaló pillantása, Hidasyné szóltan, mogorván hallgatta a

hullát. Egy nap alatt tehát hat évet nőtt volna? Mikor e fölül megkérdézték, azt mondta, hogy első ízben felületes volt; de hát ki biztosít arról, hogy másodízben alapo- sabbban járt el? Kiss orvos a macerált hul- lát szintén nem tudja megkülönböztetni a szárazföldben romlásnak induló holttesttől. Vizsgálata minőségére fényt vet az, hogy a kéz hüvelycsontjainak átmérőjéről ítélte meg a hulla korát. De a mérés annyiból állott, hogy keresztül tapogatta a húst, és úgy mérte meg a kar átmérőjét. Ez aztán ismét olyan eljárás, a mely képtelen.

Horváth László szintén soha sem látott vízi hullát. De még a kőboncztant sem ismer- te. A boncolásnál elmulasztották, hogy a körmön próbát tegyenek. A koponya-va- ratokról pedig egész őszintén bevallották, hogy nem igazat irtak bele a jegyzőkönyvbe. Az elnök ekkor az ülést ismét felfüg- geszti, a szokott félórai szünetre.

Az újabb szünet után Eötvös a legap- róbb részletekre terjeszkedve ki, beszélt a holttestről. Ellenállhatatlan logicával tette tönkre Trajtlert és társai minden érvét; tudatlanságukat éles guynyal mutatta ki, de e mellett a felsőbbégi érzet elnéző jóindu- latával beszélt róluk.

Az egész hullacsempészeti pört a hypot- hesisek bünygyének nevezte, mely bizonyu- halmaza az elfogadható alapot teljesen nélkü- löző hypothesiseknek.

Ilyen hypothesis: a szörzet kihulását magyarázó háromféle okoskodás, az úgy eso- koládés voltának kimagyarázása és a körmök eltűnése, a melynek kifundálásánál a boncoló- lók Edisonéu tulveto leleményességet tanusi- tanak. A közegészségügyi tanácsot guynosan bölcseinek nevezi, véleményét azonban egész kerekén naivnak nyilvánítja.

Egyáltalán — úgy mond — a hulla- csempészet és hullausztatás theoriáját tisz- tán azért találták ki, hogy eltagadassák a t- dadai hulla azonosságát Eszterével.

Szünetet után Eötvös s folytatja beszédét, melynek lényegét a következőkben veszik olvasóink: Eötvös mindenekelőtt fel- veti a kérdést, hogy abból a szempontból vizsgálják meg a hullát, hogy van e nya- kán metszés? Nem találtak, hát kigondolták a hullacsempészetet, hogy így aztán ne kel- lessék elejteni a ritualis vérvétel vadját. Kel- lett teremteni tutajt, tutajost, tutajosok közé zsidót. — Teremtettek. Tanukat és vádlottakat nem szerzhettek Nyiregylá- zán, hát szerzték Tisza-Lőkön a kertilakba. Létrejött a csempészet meséje, hogy a hul- lát szállított Vogel Herskónak, Vogelnek Smilovicz, Smilovicznak Grosz és Klein; — hát ezeknek kiesoda? Nem keresték, pedig voltak olyanok a kik egész a kagalog akar- tak felmenni.

A csempészet a per folyamán semmivel sem lett igazolva, üres vád az, melylyel láb- bal tiporták hazai igazságszolgáltatásunk be- csületét, és legyen dicsőben feljegyezve annak neve — hazánk főügyészeinek, — ki az áram- latnak erős mellel ellenállott.

Miként történhetett mégis, hogy mindez létrejött. Mikor az ügyészség beleavatkozott, 50 zsidó, 15 keresztény volt letartóztatva ritualis vád kikáltva, hazánk becsületét me- ghibezve. Mondta magánvádoló, hogy félvi- lág zsidója mozgásba jött a sakterekért. Nem igaz. Az antisemitizmus féktelen hirlappa a gyilkosságért az összes zsidókat tette felelős- ségre, — megdobálta a védők legszentebb jogát, megfizettnek mondta századunk büsz- keségét, gyanúsított nagy jellemeket, mint Renau H u g ó, K o s s u t h o t. A vizsgáló-

fiatal nő lármás, dévaj csevegését. — S mennél jobban elborult az öreg asszony ar- cza, Malvin annál vidámabban kacagott. Aj- kán kacaj, szívében gyegyetlen dacz és gyűlölet.

Az öreg asszony lehajította fejét. Nem a büszkeség és szigorúság ült most már azon a redő s homlokán, hanem végtelen gond és szomoróság.

Midőn estefelé kocsira ült a fiatal pár, az öreg asszony, a mit régóta nem tett már, megölelte fiát s hosszasan karjai közé szo- ritotta. Midőn aztán menyé nyujtotta felé kacagó szép kis száját, az öreg asszony hátralépett s hideg fejbőlintással bucsuzott el tőle.

Ez a nap végkép elválasztotta egymás- tól a két idegenkedő szívet.

III.

A sármezei jószág kisebbik része volt a Hidasyné birtokának. A lakóház is csak nádfüdeles s összesen három szobából állt. Igaz, hogy az udvar végén nyőayörü nagy gyümölcsös kert terült el; az is igaz, hogy a sármezei földek jobbabbak voltak, mint az az erdő, hegyes, köveces határ, melyet az öreg asszony a maga számára tartott fönna; ha- nem azért mégis úgy látszott, mintha Hida- syné nagyon is mostohán bánt volna a fiá- val, mikor megosztották.

— Anyád kastélyban lakik, és mi kuny- hóban, — mondá Malvin férjének.

(Folyt. köv.)

íróság minden sze- nének tekintetett, a babonás esetet tag- lyek vizsgálatra sz- veztek az a tömeg- kal megtelek a bü- ny eljáras r- vármegye tanuja.

Egy év előtt miniszternek hogy- ból. Bekövetkezett, kek mire bírnak haj- a mint kikészítetté- tiseimitizmus mint- tűzte ki lobogójára mondhattott le róla- ket, a minthogy mi- nek tett tanúságot.

Beszédét így- van. Elváltattam a eltipráló, az ára- lani, a minthogy ne- ságos törvényszék.

Keresztény va- vádló, de annak sz- nem hangját halló- gy ülőlség h a e sz é g y e n l e t z ő a k t á i ö r ö k

Nyiregyláz- kezett d, u l i ö r i l a y a magánvád- de szünetlenül ke- Beszédének kifakad a védők, és ez utóbbiakat

E l n ö k k a több ízben rendre- olt pedig a hol- gyikosoknak neve- következőket mon-

— E kifeje- telen. Vádlottak alább még nem A magánvád- majd H e u m a n szolnak, alapjába vádló beszédének Az ítélet j- hó 3-án d. e. H dettetni.

A I

Kairóból jelent- csökkent, de azért szedelmes a helyze- az, hogy nincs elé- 29-én 322 ember h- közül 54 Bulak kü- és 24 a kórházban patok legénysége fordult elő. Zittbe- Barrágában 17, Meh- ban 71, Tantabban moban 22, Zagazigl- (kötük 2 angol- rában.

Ischia-szige

Arról a borza — mely Ischia-szige- ti rovatában már i- mérvű földrégész Is- és egész Olaszorsz- A földrégész áldozat Casamicciola fűrdő- fogatotabb helye, a ládok legkiválóbb te- felkeresni, teljesen e- már ezelőtt két év- get vulkánikus fala- pusztító és hatalmas

Ischia, melyn Ischianak hívják, N- egyike a környékbeli Lakosainak száma minden pontja bom- a nápolyi öbölre. kus Szarmaciála. Ise- nek Casamicciolába, sabb helyére.

E fűrdőhely a Szép hosszú utcáso- köszvény és rheuma használják. A tenge- csegett, a vendégek lásokat szoktak ten- szok a türdők király- bagni"-nak hívják. A lakosa van, buja nő- völgyben fekszik.

Gözössel harma- polyból ide jutni. Ca- gotra van Lacco he- Főria-ba jutunk. A- nyebb, mint a nápol- sokkal edesebb; mi- kenyeibb vidékein.

ischiai bor. A szerencsétlen viratokat vettük: Nápoly, jul. 30. rengés áldozatainak Casamicciolában a re-

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvínyes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üdítő ital,
kitűnő hatásnak bizonyult köhögéssel, gége
hajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

A melléte álló
címkét és dugaszjelzést
tekintetbe venni kőszük.

MATTONI'S
GISSHÜBLER

Arverési hirdetmény.

A pályai regale bérlés a f. é. decz. 31-ik napján lejár; minél fogva az, — az 1884-ik évi január 1-től számítandó 3-évre, árverés útján, a legtöbbet ígérőnek, újból fog kiadatul.

Felhívtnak azért mindazok, kik ezen regalet kibérelni óhajják, hogy 500 o. é. frt bántapénz letétele mellett, a pályai községhez tanácsstermben, f. é. aug. hó 9-én d. e. 9 órakor jelenjenek meg. —

Kelt M.-Pályiban (Bihar megye) 1883. jul. 26. A birtokosság nevében és megbízásából:

Klobusiczky István.

Arlejtési hirdetmény.

A magyar kir. debreczeni állami méntelep Eperjes, Debreczen és Turia-Remetei osztályaiban elhelyezett katonai legénység, valamint az ugyanott levő ménló-állomány részére folyó évi november hó 1-től 1884. októb r hó végéig szükségelendő

takarmány és élelmi cikkek

u. m. kenyér, zab, széna, árpa-szalma, alom-szalma, ágyszalma, kemény tűzifa és petroleum biztosítása végett:
1883. évi augusztus hó 13-án az eperjesi osztály részére d. e. 10 órakor az eperjesi méntelep-osztály irodájában.
1883. évi augusztus hó 15-én a turia remetei osztály részére d. e. 10 órakor Ungvárt a városháznál és
1883. évi augusztus hó 21-én a debreczeni osztály részére d. e. 10 órakor az itteni méntelep számirodában írásbeli zártajánlati árlejtés fog tartatni

A szállítási szerződések, illetve feltételek, a helybeli méntelep számvevő irodájában, az eperjesi méntelep-osztály irodájában és Ungvár város kapitányságánál megtekinthetők.

Debreczeni állami méntelep parancsnoksága.

UJ „ECZET és ECZET-LÉL GYÁR.”

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint hatvan u 1448. számú házamban

eczet- és eczet-lél gyárat

állítottam fel, melyben egy kitűnő szakképzett egyén művezetése mellett mindenkor úgy kis mint nagy mennyiségben a legkiűnőbb eczet és eczet-léllal a nagyérdemű közönségnek a legjutányosabb ár mellett szolgálhatok teljes tisztelettel

Silbermann Joáchim
hatvan-utca 1448. sz.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET
pártfogása alatt álló
termény- és bizományi üzlet.

Iroda: Budapest, V., fő-ut. Tüköry-palota.
Országos termények adásvételét bizományban teljesíti, költségelőiránnyal szolgál.
Csakis consignatiohoz szolgálhat kölcsönzést 7 napra 1/4 krajczárért.
RAKTÁRTART: valódi olíva olaj, gyári gépolaj, paraffin, gabonaszák, szekér-ponyva, vízhatlan ká-
zaltakáró stb.
Kívánatra árjegyzék bérmentve küldetik.
Szávost Alphons.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”
legujabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT
KÖNYVNYOMDÁJA
DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,
ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására.
Községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok,
MINDEN ALAKBAN.
ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,
FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK ÉS LEVÉLBORITÉKOK,
bali meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek
a legjutányosabb áron állíttatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Szerkesztőség és
Piacz. SIMONFFY
házával e

HIRDETME
előfizetési pénzek és a k
valamint a lap szel
minden közlemény

Bérmentetlen levelek c
fogadtat

X. évfoly.

A roma

(—) Mindig
tottuk azon emb
ereje is bátorság
beállónál. Soksz
kedő utcazgerel
fenyegeti a mási
tében.

Még alig h
hangu román toa
pohár, melyből a
elmondásához me
már ismét más t
kisért a román
Fészkelődik
zetében azt hiszi
anyai helyen a
nyújtózik hossza
észre, hogy a ta
lóláb.

Most meg n
nagy (!) Románia
selheti a „mind
nevet, hát ő mér
m á n o k k i r á
ezt úgy tervezi,
kabinet titoknak,
hire, ő pedig na
tálja, hogy mit
többi hatalmak.

Hát hiszen
közük e hírhez a
alakot nem ölt,
nem nyer; hanem
a közvéleményt l
nem igen sok hí
mán kabinet.

Elhisszük, h
az a „Dakoromá
szomszédunk agy
gara már ez nek
az utolsó. Azt is
ennek a „Dakor
régén ott lepi m
kok fiókjában, s
sunk, hogy azon

A „Debreczen

Összefe

VERTE

Tibold összeb
rá. Neki magának
lett volna, ha any
az ősi házat. Az ő
könnyebben eltérh
kásban. De évek ő
ber semmiben ellen
s mindent az ő re
Most mióta h
tette anyja akarat
kezett egyebekben
intézkedésének, mi
kiengesztelni a sé
magában boszankod
által vezetve, még
a férfi, épp ugy, m
kegyelet rendkívül
erős férfi szívében.

Ó, ki másokk
söt gyakran nyersn
mutatkozott, anyj
leghódolabb gyerme
seltetett.

Félig a megsz
gyökerező benső é
őreg Hidasyné vas
ben a kormány gye
asszony volt, a ki
eladósodott birtok
rendbe hozta a telj
ságot, s most szé
egyetlen fiára. Mínd
volt; az ő vas erél